

ZARZĄDZENIE NR 0050.93.2026
WÓJTA GMINY LIPIE

z dnia 6 października 2026 r.

w sprawie przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami gminy Lipie

Na podstawie art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U.2026 poz. 662) oraz uchwały Nr XLV/427/2014 Rady Gminy Lipie z dnia 23 kwietnia 2014 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami Gminy Lipie

Wójt Gminy Lipie
zarządza, co następuje:

§ 1. Przedmiotem konsultacji jest projekt uchwały Rady Gminy Lipie w sprawie przyjęcia do realizacji projektu socjalnego pn. „Paczka Bożonarodzeniowa dla seniorów 80 + ” w gminie Lipie w roku 2026, która stanowi załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia,

§ 2. Konsultacje zostaną przeprowadzone w terminie od dnia 6 października 2026 r. do 19 października 2026 r.

§ 3. Konsultacje mają zasięg ogólnogminny.

§ 4. Przedmiotowe konsultacje społeczne prowadzone będą w formie zbierania pisemnych opinii i uwag mieszkańców na druku formularza, stanowiącego załącznik nr 2 do niniejszego zarządzenia.

§ 5. 1. Opinie i uwagi do przedmiotu konsultacji można składać:

- a) w formie papierowej: pocztą na adres: Urząd Gminy Lipie, ul. Częstochowska 29, 42-165 Lipie lub osobiście w Urzędzie Gminy Lipie,
- b) w formie elektronicznej na adres e-mail: k.kapral@uglipie.pl w terminie określonym w §2 na formularzu, stanowiącym załącznik nr 2 do niniejszego zarządzenia.

2. Opinie i uwagi złożone po upływie terminu zakończenia konsultacji nie będą uwzględniane w toku procedury legislacyjnej nad konsultowanym projektem uchwały.

§ 6. Informacje o prowadzonych konsultacjach społecznych są dostępne na stronie internetowej gminy Lipie www.lipie.pl, w zakładce *Aktualności*, w Biuletynie Informacji Publicznej, w zakładce *Inne-Komunikaty* oraz na oficjalnym profilu *Facebook* gminy Lipie.

§ 7. Wyniki konsultacji mają charakter opiniodawczy i nie będą wiążące dla organów gminy.

§ 8. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wójt Gminy Lipie

Bożena Wieloch

Załącznik Nr 1 do zarządzenia nr 0050.93.2026
Wójta Gminy Lipie
z dnia 6 października 2026 r.

-PROJEKT-

**UCHWAŁA NR XXXII/...../2026
RADY GMINY LIPIE**

z dnia 2026 r.

**w sprawie przyjęcia do realizacji projektu socjalnego pn. „Paczka Bożonarodzeniowa dla seniorów 80+”
w gminie Lipie w roku 2026**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 662) oraz art.17 ust. 2 pkt 3a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 639 ze zm.).

**Rada Gminy Lipie
uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się do realizacji projekt socjalny pn. „Paczka Bożonarodzeniowa dla seniorów 80+” w gminie Lipie w roku 2026, który stanowi załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy
Lipie

Ewa Kuc

Projekt opracowała: Ilona Kubicka

Uzasadnienie

Zgodnie z art.17 ust. 2 pkt 3a Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej do zadań własnych gminy należy m.in. opracowywanie i realizacja projektów socjalnych. Proces starzenia się społeczeństwa nabiera coraz większego tempa i polega na wzroście liczby osób w wieku starszym i zwiększeniu ich udziału w ogólnej liczbie ludności przy jednoczesnym spadku liczby osób i udziału dzieci i młodzieży w ogólnej liczbie ludności. W gminie Lipie również obserwuje się fakt starzenia się lokalnej społeczności. Fakt ten oznacza coraz większe zapotrzebowanie najstarszych mieszkańców lokalnej społeczności na różne formy pomocy, w tym zakup żywności. Koniecznym jest więc dostosowanie metod i form pomocy seniorom do ich potrzeb, a także podjęcie innowacyjnych rozwiązań, mających na celu zapewnienie jak najlepszych warunków życia dla tej grupy.

Z roku na rok sytuacja na rynku żywności ulega pogorszeniu. Obserwuje się gwałtownie rosnące ceny żywności. To właśnie ten wzrost uderza mocno w budżet domowy Polaków, zwłaszcza emerytów i rencistów. Inflacja żywności pochłania większą część miesięcznego budżetu domowego. W związku z tym władze lokalne, wychodząc naprzeciw problemowi wzrostu cen żywności, po raz kolejny postanowiły zrealizować niniejszy projekt, aby choć częściowo zrekompensować mieszkańcom skutki podwyżek cen poprzez przekazanie paczek żywnościowych. Celem obdarowania osób starszych paczkami bożonarodzeniowymi jest przede wszystkim przeciwdziałanie samotności i wykluczeniu społecznemu oraz poprawa ich sytuacji materialnej i samopoczucia w okresie świątecznym.

Wręczenie paczek świątecznych ma na celu wsparcie osób starszych w wieku 80+, w szczególności osób samotnych, niepełnosprawnych, zmagających się z chorobami oraz znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. W okresie Świąt Bożego Narodzenia osoby te często doświadczają osamotnienia, ograniczonych kontaktów społecznych oraz poczucia wykluczenia. Obdarowanie tych osób, będących uczestnikami projektu, paczkami świątecznymi przyczyni się do zmniejszenia poczucia samotności, budowania poczucia godności, wzbudzenia radości, a także częściowego odciążenia ich domowych budżetów. Program będzie realizowany ze środków własnych budżetu gminy.

Mając powyższe na uwadze, podjęcie uchwały jest uzasadnione.

PROJEKT SOCJALNY

„Paczka Bożonarodzeniowa dla seniorów 80+ w gminie Lipie w roku 2026”

**„ Starzenie się nie jest złem, któremu trzeba się podporządkować, jest
powołaniem, na które trzeba umieć odpowiedzieć ”. Jan Paweł II**

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.....	1
2. Sytuacja demograficzna gminy Lipie.....	9
3. Cel projektu.....	13
4. Zadania projektu.....	14
5. Odbiorcy.....	14
6. Organizatorzy.....	14
7. Miejsce i termin realizacji.....	14
8. Harmonogram.....	15
9. Zakładane rezultaty.....	15
10. Finansowanie.....	16
11. Zakończenie.....	16

WSTĘP

Starość to czas dynamicznych zmian, które obejmują zarówno sferę biologiczną jak i psychiczną człowieka, to naturalny, nieodwracalny etap inwolucji biologicznej i psychicznej człowieka, za którego umowny początek przyjmuje się w statystykach i gerontologii 60 lub 65 rok życia. Polskie społeczeństwo starzeje się w rekordowym tempie, co potwierdzają najnowsze bilanse demograficzne GUS podsumowujące rok 2025. Dane pokazują bezprecedensowe odwrócenie proporcji pokoleniowych w historii kraju. Polska coraz bardziej się starzeje. Na 100 dzieci przypada już 148 seniorów. Według najnowszego opracowania Głównego Urzędu Statystycznego dotyczącego bilansu ludności indeks starości w Polsce wzrósł ze 141 w 2024 roku do 148 na koniec 2025 roku. To znaczy, że na 100 dzieci w wieku 0 – 14 lat przypada już 148 osób starszych niż 65 lat. Taki stan demograficzny ogranicza zasoby pracy i powoduje spiętrzenie się problemów systemu emerytalnego. Według GUS na koniec 2025 r. liczba osób w wieku 0-14 lat wyniosła 5,3 mln, czyli 14,2 % ogółu ludności, natomiast udział osób w wieku 65 lat i więcej kształtował się na poziomie 21,1 % i wynosił 7,9 mln. - 1 - lata, a dla kobiet – 45 lat. Indeks starości wzrasta z roku na rok, co w przyszłości w ocenie GUS będzie skutkowało zmniejszaniem się podaży pracy i utrudnieniami w systemie zabezpieczenia społecznego. Osoby starsze stanowią dziś 26,6 % populacji kraju, a prognozy demograficzne wskazują, że proces ten będzie postępował:

- w 2030 r. osoby 60+ będą stanowiły 28% społeczeństwa,
- w 2040 r. – 33%,
- w 2050 r. – 37%,
- w 2060 r. – 38%

Do 2060 roku liczba ludności Polski ma spaść o ponad 7 mln, przy jednoczesnym wzroście liczby seniorów do 11,9 mln. Oznacza to trwałą zmianę struktury wieku populacji.

Według najnowszych danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) na koniec 2025 roku proces starzenia się społeczeństwa w Polsce uległ dalszemu wyraźnemu pogłębieniu, co potwierdzają kluczowe wskaźniki demograficzne. Mediana wieku statystycznego mieszkańca Polski wzrosła i wyniosła prawie 44 lata, o czym mowa powyżej. Struktura wiekowa ludności Polski wykazuje silną regresywność:

- seniorzy (wiek 65+) – ich liczba wzrosła do 7,9 mln osób, co stanowi **21,1%** całego społeczeństwa,
- dzieci (wiek 0 – 14) – ich liczba spadła do 5,3 mln, stanowiąc zaledwie **14,2%** populacji,

- indeks starości wyniósł aż 148 – oznacza, to, że na każde 100 dzieci w wieku 0-14 lat przypada w Polsce 148 seniorów w wieku 65 lat i więcej.

Kluczowe czynniki napędzające starzenie się populacji:

- ✓ niska dzietność: współczynnik dzietności w 2025 roku osiągnął najniższy poziom we współczesnej historii Polski, spadając do zaledwie 1.068 (1 dziecka na 1 kobietę w wieku rozrodczym),
- ✓ spadek liczby ludności: ogólna liczba mieszkańców Polski na koniec 2025 roku spadła o 157 tys. do roku poprzedniego i wyniosła 37.332 tys. Stopa ubytku rzeczywistego wyniosła minus 0,42%,
- ✓ ujemny przyrost naturalny: różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów wyniosła około – 122 tys.,
- ✓ długowieczność najstarszych: dynamicznie rośnie grupa stulatków – na koniec 2025 roku w Polsce żyło 10.403 osoby w wieku co najmniej 100 lat (o 1624 więcej niż rok wcześniej).

Polska wyludnia się coraz szybciej. Liczba osób starszych w polskim społeczeństwie rośnie w zatrważającym tempie, a osób w wieku produkcyjnym jest coraz mniej. To nie tylko problem dla gospodarki, ale też dla młodych osób, którzy będą musieli ponosić ciężar utrzymania systemu emerytalnego i opieki nad coraz większą grupą seniorów. W Polsce już ponad 22% społeczeństwa to osoby powyżej 60 roku życia, a prognozy demograficzne wskazują, że w ciągu najbliższych 30 lat ten odsetek wzrośnie do 40%. Liczba osób w wieku produkcyjnym spada, co oznacza, że generacja ludzi w młodym wieku będzie musiała pracować na coraz większą liczbę emerytów. Starzenie się społeczeństwa to także wyzwanie w sferze społecznej. Mniej osób w wieku produkcyjnym oznacza większe obciążenie młodych rodzin, które będą musiały łączyć pracę z opieką nad starszymi członkami rodziny. Indeks starości wzrasta z roku na rok, co w przyszłości w ocenie GUS będzie skutkować zmniejszeniem się podaży pracy i utrudnieniami w systemie zabezpieczenia społecznego. Seniorzy to już ponad ¼ społeczeństwa. Przyrost ludności po 60 roku życia postępuje znacznie szybciej niż przyrost ogólnej populacji. Zatem zagadnienia psychogeriatry są rozległe, złożone i stają się coraz wyraźniej problemem czasów współczesnych. Przyjmuje się, że określając starość i czas jej trwania kierujemy się różnymi punktami widzenia.

Jako podstawę przyjmuje się często liczbę przeżytych lat (wiek metrykalny) lub też uwzględnia się przede wszystkim zmiany biologiczne zachodzące w organizmie, bądź podkreśla się znaczenie stanu psychicznego (wiek psychologiczny). Z kolei trzeba jasno zdać sobie sprawę, że nie istnieje jeden typ człowieka starego, w przypadku człowieka starego łączą się cechy charakterystyczne dla większości ludzi starych, w tym przypadku cechy psychiczne z cechami zróżnicowanymi indywidualnie. „Wiek późny” nie jest określeniem precyzyjnym i wymaga pewnego uściślenia. Zwraca się uwagę, że fizjologicznie przejawy podeszłego wieku są podobne do zmian chorobowych, ale chorobą nie są, w wyobraźni jednak ludzi starzejących się, słabych, o nastawieniu hipochondrycznym, zmiany te mogą budzić obawę trwającej i postępującej choroby. Do licznych cech wieku późnego zalicza się postawę niechętną wobec nowości i zmian, które zakłócają dotychczasowe układy. Neofobia jest istotnie cechą często charakteryzującą ludzi starzejących się i starych. Człowiek przez całe życie przywykła do pewnych sposobów zachowań do pracy wykonywanej przez lata, i bliskich oraz do swojego patrzenia na świat. Z biegiem czasu wiele się zmienia. Przystosowanie do tych odmienności nie jest łatwe, ani nie pociąga człowieka starzejącego się. Dodać należy, że niezmiennosć upodobań wyraża nie tak stabilizację, co pewną sztywność myśli i uczuć utrudniającą postępowanie za zachodzącymi zmianami. Kwestię istotną, a związaną z niechęcią do zmian, do nowego przede wszystkim do innego – stanowi trudne pytanie o umieszczanie ludzi w wieku podeszłym w szpitalu, czy Domu Pomocy Społecznej. Jest to uzasadnione różnymi względami, przede wszystkim strach, który powoduje tendencje do reagowania lękiem. Zarazem potrzeba poczucia bezpieczeństwa zostaje zachwiana. Dostrzegając u człowieka starego przejawy nadmiernej gotowości do reagowania lękiem, trzeba uwzględniać obiektywne warunki egzystencji człowieka starego, który może czuć się opuszczony, pozbawiony opieki, dostrzegający jedynie ludzi obojętnych i przejawiający skłonność do wyolbrzymiania zagrożeń rzeczywistych. Zainteresowanie otoczeniem, zwłaszcza odległym, maleje, a uwaga skupia się raczej na sprawach bieżących. Mądrość starcza wyraża się brakiem właściwej ruchliwości umysłowej, co prowadzi do tego, że człowiek stary ufa swoim dawnym autorytetom i swoim poglądom ukształtowanym przed laty. Z nadmiernym skupieniem uwagi na własnych sprawach łączyć się może zbytnia ostrożność w podejmowaniu decyzji. Skrupulatność łatwo przybiera cechy skąpstwa, nie tak trudnego do zrozumienia, jeżeli wziąć pod uwagę uciążliwą zwykle sytuację materialną starszego człowieka.

Człowiek stary łatwo popada w przygnębienie i umacnia w sobie przekonanie, że przeszłość była pełna życia, a teraźniejszość to przede wszystkim ograniczenia. Widzi je na każdym kroku i dostrzega je we własnym organizmie, który staje się źródłem różnych dolegliwości. Brak wiary we własne siły wyraża się brakiem zaufania do ludzi. Zmienia się sposób postrzegania ludzi, zdarzeń i własnego postępowania. Pojawiają się nowe wyzwania materialne. Największą część budżetów domowych polskich seniorów pochłaniają koszty zakupu żywności oraz opłaty związane z utrzymaniem mieszkania. Seniorzy borykają się także z trudną dostępnością do specjalistycznej ochrony zdrowia. Tak duże wydatki powodują, że osobom starszym pozostaje niewiele środków finansowych na inne potrzeby, czy uczestnictwo w życiu kulturalnym. Szczególnie trudna jest sytuacja seniorów żyjących samotnie – w Polsce liczba takich osób wynosi około 5 milionów. Szacuje się, że nawet 40% osób w grupie wiekowej 65+ zamieszkuje samotnie. Ryzyko ubóstwa rośnie, gdy senior zostaje sam – samotne osoby starsze częściej nie są w stanie pokryć ze swoich świadczeń wszystkich niezbędnych potrzeb. Największym wyzwaniem dla seniorów są problemy zdrowotne. Wraz z wiekiem zdrowie naturalnie się pogarsza, a seniorzy często zmagają się z chorobami przewlekłymi lub długotrwałymi problemami zdrowotnymi. Schorzenia te wpływają na codzienne funkcjonowanie. Blisko 50% seniorów doświadcza ograniczeń w wykonywaniu codziennych czynności. To wszystko powoduje, że zapotrzebowanie na opiekę medyczną i wsparcie jest w tej grupie bardzo duże. Niestety dostęp do opieki zdrowotnej często nie odpowiada potrzebom seniorów. W ostatnich latach obserwowalne jest zjawisko wydłużających się kolejek do lekarzy specjalistów. Dla osoby starszej niejednokrotnie stanowi to przyczynę rezygnacji z leczenia. Wraz z wiekiem często rośnie potrzeba pomocy w codziennych czynnościach i opieki długoterminowej. Nie każdy z seniorów posiada rodzinę, która może pomóc. Nie każdy bliski członek rodziny wyraża taką chęć, co w obecnych czasach stanowi powszechne zjawisko. Pomoc instytucji pomocy społecznej dla osób starszych w 2026 roku nie jest w pełni wystarczająca, mimo wprowadzania nowych programów wsparcia. Choć w obliczu dynamicznego starzenia się społeczeństwa państwo wdraża rewolucyjne rozwiązania systemowe – takie jak np. bon senioralny, programy, czy inne świadczenia wspierające – system wciąż mierzy się z barierami finansowymi, kadrowymi oraz rejonizacją pomocy. W bieżącym roku zaszły istotne zmiany, które miały na celu odciążenie rodzin i domów pomocy społecznej poprzez rozwój opieki środowiskowej (domowej).

Pomoc społeczna cierpi na deficyt opiekunów, wobec czego trudno podołać wyzwaniom i inicjatywom wprowadzanym przez państwo. Nowe przepisy próbują aktywować lokalne społeczności i upraszczać szkolenia opiekunów, jednak tempo starzenia się populacji wyprzedza możliwości naboru chętnych do pracy. Początek i okres trwania starości człowieka zależy od jego potencjalnej siły życiowej i od warunków życia wewnętrznego, w jakich on przebywa. Na przyspieszenie procesu starzenia się organizmu wpływ mają czynniki biologiczne, takie jak: zmniejszenie aktywności fizycznej, przeciążenie układu nerwowego, niewłaściwe odżywianie. Podobnie czynniki społeczne przyspieszają ten proces starzenia się organizmu. Są to na przykład: izolacja społeczna i psychiczna, pogorszenie sytuacji materialnej, brak rekreacji i wypoczynku, nagła zmiana warunków środowiskowych, czy brak przygotowania do starości, jak też niewłaściwe do niej nastawienie.

Biologiczne aspekty starzenia:

- zmiany w głównych narządach starzejącego się organizmu,
- starzenie się organizmu w wymiarze psychologicznym,
- zjawiska psychiczne w starości,
- aspekt społeczny.

Powszechnie uważa się, że w procesie starzenia się zmiany zachodzą na poziomie tkanek, komórek i jąder komórkowych. Zmiany zachodzą głównie: w układzie nerwowym, skórze, układzie oddechowym, układzie pokarmowym, układzie krążenia, nerkach, układzie mięśniowo-szkieletowym, układzie rozrodczym. Jeżeli chodzi o **narząd ruchu – układ mięśniowo-szkieletowy** – proces starzenia się organizmu powoduje „skrócenie” kręgosłupa na skutek zmniejszenia objętości chrząstek międzykręgowych. Masa kości zmniejsza się, zanikają włókna mięśniowe, stawy zaś zostają poszerzone. Powoduje to głównie spowolnienie ruchów dowolnych u ludzi starszych. **Zespół narządów wydzielania i wydalania. Skóra.** Zmniejszenie napięcia, tzw. „marszczenie się” skóry, jest następstwem zanikania jej elastyczności oraz zmniejszania ilości tkanki podskórnej. Naskórek staje się cieńszy, powierzchowne naczynia krwionośne stają się kruche, gruczoły potowe ulegają zanikowi, występuje pogrubienie paznokci czy siwienie włosów. **Nerki** – następuje zmniejszenie wielkości nerek. Przepływ krwi przez nie zmniejsza się o połowę, o tyle samo w ciągu życia zmniejsza się także przesączanie kłębuszkowe. Następstwa to: zmniejszenie pojemności pęcherza moczowego i osłabienie mięśni gładkich.

Układ pokarmowy – u starszych ludzi powszechna jest utrata łaknienia, z wiekiem pogłębia się zanik dziąseł. Następuje zmniejszone wydzielanie śliny, a odruch gardłowy staje się mniej sprawny. Zmniejsza się motoryka przejścia treści pokarmowej. **Układ krążenia (sercowo-naczyniowy)** – w tym układzie serce anatomicznie ulega najmniejszym zmianom w procesie starzenia się. Zmiany dotyczą pogrubienia zastawek. Naczynia krwionośne zmniejszają swoją elastyczność z powodu odkładania się kolagenu na ich ścianach. Następuje podwyższenie ciśnienia tętniczego. **Układ oddechowy** – płuca tracą swoją elastyczność i stają się coraz twardsze. Chociaż zmniejsza się liczba, to jednak zwiększa się wielkość oskrzelików i pęcherzyków płucnych. Zmniejszeniu ulega przestrzeń aktywna płuc. **Układ nerwowy** – w miarę utraty neuronów zmniejsza się masa mózgu oraz szybkość przewodzenia pobudzenia wzdłuż aksonów i opóźnia czas reakcji. Zmniejsza się liczba kubków smakowych, wcześniej zanikają te wrażliwe na substancje słodkie i słone. Zmniejsza się łaknienie, ostrość słuchu, zawęża się pole widzenia.

ZMIANY W PROCESACH POZNAWCZYCH

Spadek inteligencji płynnej – słabnie szybkość przetwarzania informacji, zdolność do abstrakcyjnego myślenia oraz rzetelnego i szybkiego rozwiązywania zupełnie nowych problemów

Zmiany w pamięci – to zdolność przechowywania, odnawiania i rozpoznawania treści poznawczych, wcześniej przeżytych. To myślowe i uczuciowe cofnięcie się, odwrócenie od terażniejszości i przywołanie w świadomości swego dawnego życia w postaci obrazów, jakie tam się zachowały. W okresie starości przechowuje się głównie pamięć długotrwałą, jednak z biegiem lat jej treść maleje. Stary człowiek żyje przeszłością, ale jej nie wzbogaca. Najwcześniej pogorszeniu ulega pamięć świeża (krótkotrwałą), pamięć dawna (długotrwałą) pozostaje zazwyczaj dobrze zachowana.

Uczenie się – starsi również mogą uczyć się nowych rzeczy, oczywiście występuje tu zwolniony czas reakcji czy też osłabienie doznań zmysłowych. Dlatego muszą być zastosowane inne, specyficzne warunki, takie jak większe skupienie, cisza i spokój, wielokrotne powtarzania treści itp.

Stabilizacja lub wzrost inteligencji – w okresie starzenia rozwój inteligencji dokonuje się w powolnym stopniu. Działalność inteligencji opiera się na wyobraźni i zdolnościach abstrakcyjnych. W starszym wieku wyobraźnia jest słabsza ze względu na jej biologiczne podłoże. Starsi ludzie potrzebują więcej czasu na zrozumienie nowych pojęć, więcej popełniają błędów w interpretacji, szybciej zapominają i wolniej pracują. U niektórych ludzi w wieku starszym wiedza ogólna, zasób słownictwa oraz umiejętności nabyte w ciągu całego życia (związane z doświadczeniem) pozostają na bardzo wysokim poziomie i mogą się rozwijać.

Wyobrażenia – stary człowiek żyje przeszłością, która jest cechą właściwą pamięci. Zarówno pamięć jak i wyobrażenia uzupełniają się u starego człowieka. Wyobrażenia wyraźnie u seniorów słabnie

Osobowość – jeśli nie występują większe zmiany patologiczne, osobowość starszego człowieka pozostaje niezmieniona. Brak elastyczności jest spowodowany na ogół ograniczeniami fizycznymi bądź społecznymi. Starszy człowiek jest skazany na całkowitą zależność od innych. Wielu ludzi chorych akceptuje swój los.

Uczucia – w starości mówimy o obniżeniu życia uczuciowego. Przede wszystkim uczucia witalne są słabsze, te związane z biologicznymi procesami naszego organizmu, bowiem wobec wyczerpywania się sił życiowych nie wykazują zwiększonego natężenia. Mówimy tu o mniejszej przyjemności z jedzenia i picia. Częstym zjawiskiem uczuciowym w starości są nastroje, które bywają zmienne.

Oslabienie uwagi – zmniejsza się podzielność uwagi oraz zdolność do długotrwałego skupienia się w środowisku pełnym bodźców rozpraszających.

GLÓWNE WYMIARY ASPEKTU SPOŁECZNEGO

Oprócz wymiaru biologicznego i psychicznego, w jakich funkcjonuje człowiek, aby określić jego funkcjonowanie, nie możemy nie uwzględnić jego wymiaru społecznego. Także w starości ten wymiar funkcjonuje, tym bardziej, że jest to jakby określone miejsce starego człowieka wśród innych członków społeczeństwa.

Emerytura – koniec pracy zawodowej, niemal zawsze wywołuje stres dla seniora. Zakończenie życia zawodowego wiąże się z pewnymi stratami. Zmienia się zdolność finansowa, a także dotychczasowy tryb życia.

Zmiany rodzinne – dla wielu ludzi w podeszłym wieku rodzina stanowi podstawowe odniesienie w stosunkach społecznych. W dobie XXI wieku zmienił się model rodziny z wielopokoleniowej na nuklearną. W miarę dorastania dzieci i zakładania przez nie własnych rodzin rodzice pozostają w domu sami. Stąd inne role osób starszych, które w większości muszą radzić sobie same. Kiedy nie są w stanie już tego robić, wówczas stają się zależne od innych.

Osamotnienie – wielu ludzi w podeszłym wieku, opuszczonych przez dzieci, które realizują się w nowych miejscach i nie dbają o kontakty z rodzicami, odczuwa opuszczenie i samotność. Przeradza się to często w nastrój negatywnych uczuć, prowadzących niejednokrotnie do depresji czy innych schorzeń.

Odwrócenie ról – starzy ludzie w obecnej dobie, którzy wcześniej opiekowali się swoimi dziećmi, odwracają swoje role. Bo kiedy ich dzieci dorosły, nastąpił stan równowagi. Zarówno młode, dorosłe dzieci, jak i starsi dorośli rodzice – wszyscy uważali się za równych sobie. Dziś Ci rodzice, którzy wcześniej opiekowali się swymi dziećmi, od nich właśnie potrzebują opieki. Nie są już w stanie odgrywać roli w niesieniu pomocy, są zależni od innych osób. Taka zależność budzi niewątpliwie uczucie niepokoju i zażenowania, co z kolei może przerodzić się w uczucie urazy czy nawet doprowadzić do zaburzeń depresyjnych

Współczesne dane demograficzne jasno pokazują nam, jak wydłuża się ludzkie życie. Z jednej strony społeczeństwo się starzeje, z drugiej jednak efektem tego procesu jest fakt, że coraz więcej ludzi cierpi z powodu chorób wieku podeszłego. Dziś już wiemy, że na proces starzenia wpływają różne czynniki. Na niektóre z nich nie mamy wpływu, jednak niektóre z nich możemy modyfikować

Zmiana ról społecznych – osoby starsze często tracą dotychczasowe role zawodowe i rodzinne, co wymaga poszukiwania nowej tożsamości

Dezadaptacja i wykluczenie – starość bywa postrzegana jako wycofywanie się z życia społecznego, któremu towarzyszy ryzyko samotności, marginalizacji, czy dyskryminacji ze względu na wiek

Wsparcie i polityka społeczna – starzenie się społeczeństwa wymusza rozwój usług opiekuńczych, aktywizację seniorów np. Uniwersytety Trzeciego Wieku oraz budowanie systemów wsparcia międzypokoleniowego

Potencjał i aktywność - współczesne podejście coraz częściej akcentuje tzw. *pomyślnie starzenie się*, w którym seniorzy pozostają aktywni społecznie, czy zawodowo.

Starość to czas dynamicznych zmian, które obejmują różne sfery życia m.in. biologiczną jak i psychiczną. Dlatego tak ważna jest rola samorządów lokalnych w kreowaniu polityki wobec ludzi starych, starzenia się i starości oraz współpracy władz lokalnych z organizacjami pozarządowymi, celem stworzenia lokalnych programów i projektów uwzględniających lokalną specyfikę, strukturę potrzeb i możliwości ich zaspokajania.

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA GMINY LIPIE

Gmina Lipie położona jest w północnej części województwa śląskiego. Jest jedną z dziewięciu gmin wchodzących w skład powiatu kłobuckiego. W skład gminy wchodzi 21 miejscowości. Gmina podzielona jest na 19 sołectw.

Gmina Lipie zajmuje obszar 99,07 km², co stanowi 11,14 % powierzchni powiatu kłobuckiego. Sąsiaduje od północy z gminą Działoszyn i gminą Pątnów, od zachodu z gminą Rudniki, od południa z gminą Krzepice i Opatów, a od wschodu z gminą Popów.

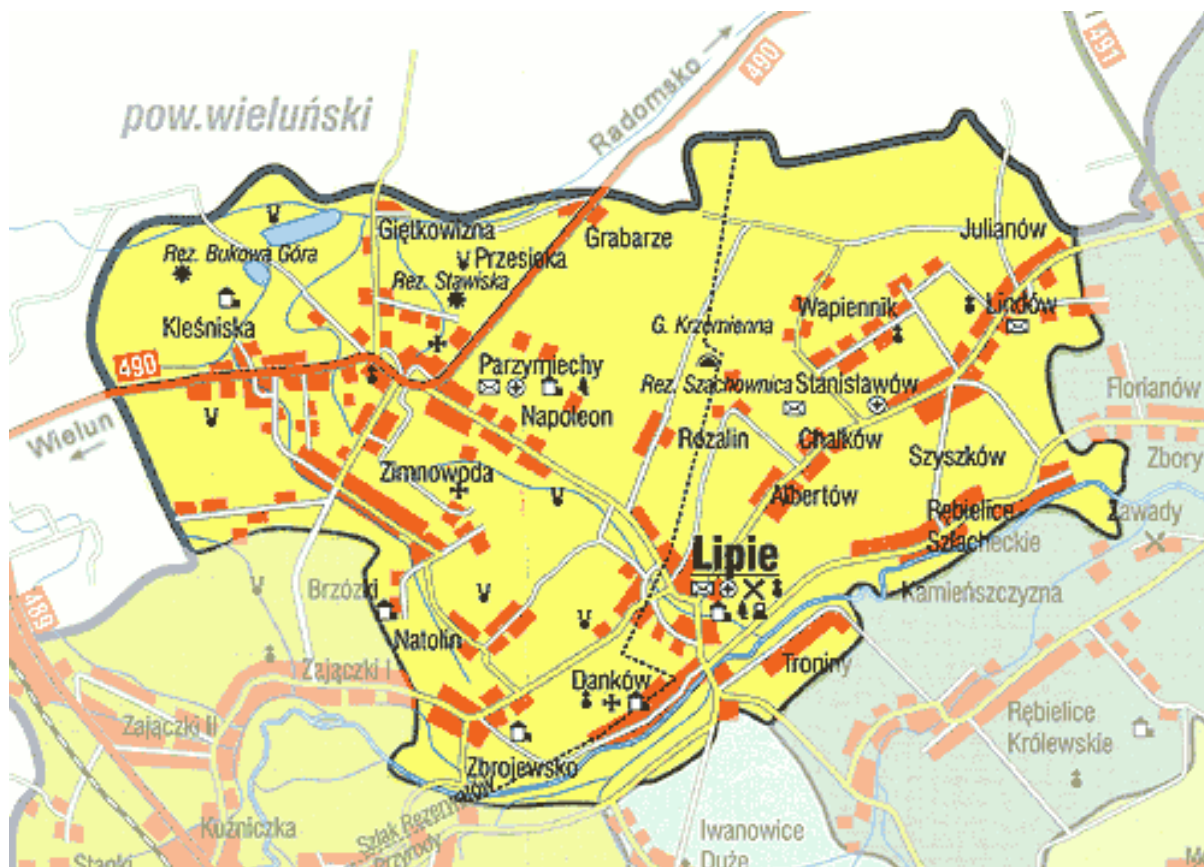

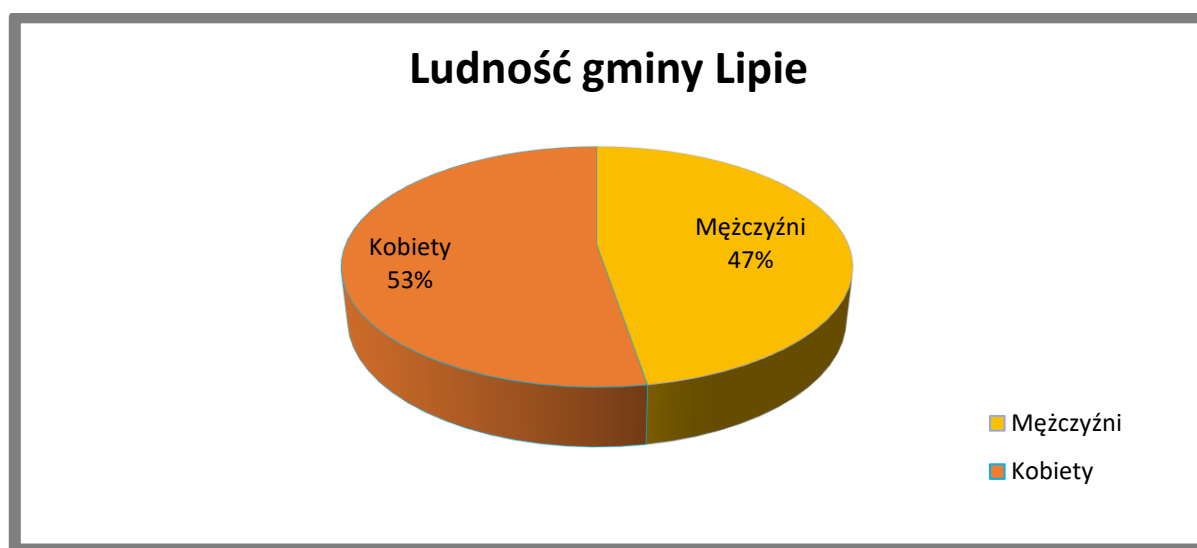
Tabela 1 Statystyka mieszkańców według wieku i płci

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
0-2	63	51	114
3	29	33	62
4-5	53	53	106
6	20	27	47
7	30	35	65
8-12	132	131	263
13-15	89	94	183
16-17	71	74	145
18	30	29	59
19-65	1871	0	1871
19-60	0	1603	1603
>65	511	0	511
>60	0	891	891
Ogółem	2899	3021	5920

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG w Lipiu / stan na 31.12.2025 r./.

Według danych na 31.12.2025 r. gmina liczyła **5.920 mieszkańców** (osoby zameldowane na pobyt stały lub czasowy), w tym **2 899 mężczyzn** i **3 021 kobiet**.

Wykres 1. Statystyka mieszkańców według płci (stan na 31.12.2025 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Lipie

Z danych statystycznych dotyczących mieszkańców wynika, że w podziale według płci obserwuje się nieznaczną przewagę kobiet nad mężczyznami, tj. około 6%. W porównaniu do roku poprzedniego różnica ta wynosiła 2 punkty procentowe więcej kobiet niż mężczyzn, a więc w strukturze płci nadal liczniejsza jest populacja kobiet.

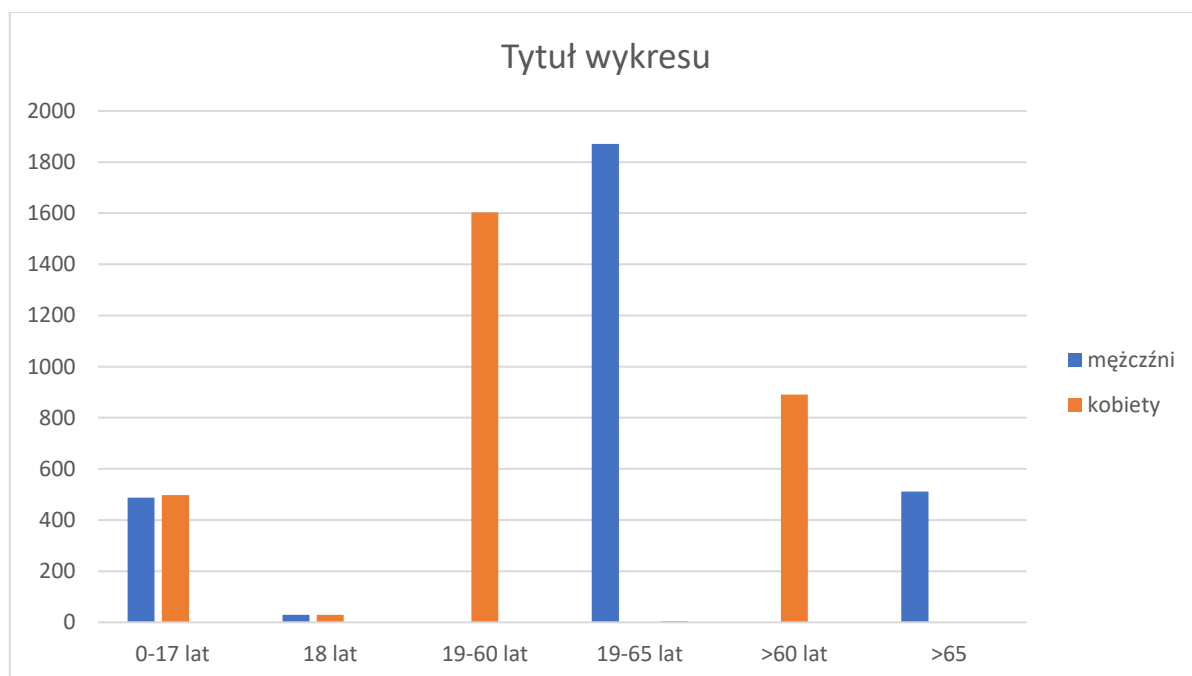
W gminie Lipie zameldowanych na pobyt stały i czasowy w 2025 roku było **5.920 mieszkańców (stan na 31.12.2025 r.)**. W przedziale wiekowym **0-17 lat** gmina Lipie liczyła **487 M i 498 K**, w wieku **18 lat** – **30 M i 29 K**, w wieku **19-65 lat** – **1 871 M** oraz w wieku **19-60 lat** – **1 603 K**, w wieku **>65 lat** – **511 M** oraz **>60 lat** – **891 K**. **Ogółem gmina liczyła 2 899 mężczyzn oraz 3 021 kobiet.**

Liczba seniorów 80+ na dzień 1.10.2026 r. wynosi: 281.

Wśród mieszkańców gminy Lipie w wieku poprodukcyjnym grupa seniorów 80+ stanowi około 4,75 % / w ubiegłym roku osoby 80+ stanowiły 4,5% całej populacji gminy. Dane dotyczą osób zameldowanych na terenie gminy Lipie na pobyt stały i czasowy. Wskazana liczba nie dotyczy osób zamieszkujących bez zameldowania.

Liczba seniorów 80+ może do miesiąca grudnia 2026 roku ulec zmianie.

Wykres 2. Statystyka mieszkańców według wieku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Lipie – stan na 31.12.2025 r.

W gminie Lipie aktywizacja najstarszych mieszkańców wsi, w tym osób po 80 roku życia opiera się na nowo powstałej infrastrukturze społecznej, programach dedykowanych oraz wsparciu asystenckim. Działania te mają na celu przeciwdziałanie samotności, integrację międzypokoleniową oraz wsparcie w codziennym funkcjonowaniu. Środowisko życia starszych mieszkańców gminy Lipie jest bardzo zróżnicowane, tak jak i warunki ich życia. W środowisku lokalnym istnieje grupa osób aktywnych, głównie kobiet, które zrzeszają się w kołach gospodyń wiejskich, czy klubie seniora. Jednak wiele osób jest samotnych, niepodjemujących żadnych aktywności, rzadko wychodzących z domu. Osoby starsze doświadczają problemów zdrowotnych, transportowych i ekonomicznych. Ciągła inflacja dodatkowo obciąża budżet osób starszych. Często osoby te wymagają pomocy ze strony osób innych. W przypadku, gdy są samotni i nie mają rodzin – opiekę i pomoc zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipiu. Obecnie szczególnie obserwuje się nasilanie konfliktów międzypokoleniowych. Niektóre osoby starsze doświadczają ograniczonego wsparcia ze strony rodziny, co może prowadzić do poczucia osamotnienia. Ponadto szybki rozwój techniczny sprawia, że osoby te nie nadążają za rozwojem naukowo-technicznym, cyfrowym.

Kolejnym problemem, z jakim borykają się ludzie starsi, jest brak wsparcia – nie tylko ze strony rodziny, ale także sąsiadów – oraz samotność, jakiej doświadczają. Osoby te, pomimo swoich przyzwyczajeń i braku rozmowy, oczekują na zainteresowanie ze strony najbliższego otoczenia. Liczą także na pomoc zarówno ze strony środowiska lokalnego, jak i władz lokalnych.

Inną barierę dla osób starszych na terenie naszej gminy stanowi jakość i organizacja transportu, która utrudnia w głównej mierze dojazd do Poradni Specjalistycznych oraz brak dostępu do podstawowej opieki zdrowotnej i lekarzy specjalistów, a także do rehabilitacji ruchowej i fizjoterapii.

Wsparcie społeczne jest potrzebne ludziom w każdym wieku. Jednak osoby starsze potrzebują go szczególnie, a potrzeba ta nasila się, w miarę jak pojawia się stopniowe ograniczenie sprawności psychofizycznej i samodzielności oraz możliwości adaptacji społecznej. Złe przystosowanie do starości objawia się m.in. wrogością, występowaniem lęków, konfliktowością, izolacją, poczuciem winy, zależnością od innych, obawą przed innymi, skłonnością do stanów depresyjnych. Osoby starsze winny mieć zapewnioną możliwość godnego i bezpiecznego życia. Oczekują one na zainteresowanie ze strony najbliższego otoczenia, a w przypadku niemożności jej otrzymania – na pomoc ze strony władz lokalnych, a tym samym wsparcie społeczne.

Jak z powyższego wynika, szczególna rola, jeżeli chodzi o problemy ludzi starszych, spoczywa na samorządzie gminnym.

Dlatego też władze lokalne po raz kolejny wystąpiły z propozycją obdarowania mieszkańców 80-letnich i starszych świątecznymi paczkami bożonarodzeniowymi.

Paczki bożonarodzeniowe mają utwierdzić seniorów w przekonaniu o przynależności do społeczności i służyć wzmocnieniu więzi społecznych. Ponadto każda paczka zawierać będzie życzenia świąteczne skierowane dla seniorów od władz lokalnych.

Gmina Lipie pragnie w ten sposób wyjść z inicjatywą projektu socjalnego skierowanego dla osób starszych i poprzez wsparcie rzeczowe w formie „paczki świątecznej” kultywować tradycję więzi lokalnych.

Projekt socjalny „Paczka Bożonarodzeniowa dla seniorów 80+” w gminie Lipie w roku 2026 to jedno z działań mających na celu integrację obdarowanych paczkami mieszkańców z władzami lokalnymi oraz lokalną społecznością. Biorąc pod uwagę postępujące zmiany ról osób starszych w polskich rodzinach oraz ciągłą inflację i stale wzrastające ceny żywności, władze lokalne po raz kolejny podejmują tę inicjatywę.

CEL PROJEKTU

„Paczka Bożonarodzeniowa dla seniorów 80+” w gminie Lipie to inicjatywa, której celem jest dostarczenie paczek z uwagi na potrzeby osób starszych. W skład paczki wchodzić będą artykuły spożywcze. Starsze osoby stanowią istotną część społeczeństwa, dlatego tak ważne jest, aby nieść im wsparcie.

Pomaganie seniorom może przynosić korzyści dla samych seniorów, jak i dla pracowników, którzy będą obdarowywać paczkami osoby starsze, a także dla społeczności lokalnej jako całości. Sytuacja osób starszych w obecnym czasie jest bardzo trudna. Dlatego każda akcja wsparcia dla seniorów jest tak ważna.

Celem projektu jest przygotowanie paczek świątecznych dla seniorów w wieku 80+ wraz z życzeniami świątecznymi złożonymi przez władze lokalne gminy Lipie. Paczki świąteczne mają utwierdzić seniorów w przekonaniu o przynależności do społeczności lokalnej oraz zapobiec poczuciu osamotnienia, porzucenia, zapomnienia i alienacji. Wręczenie paczek wraz z życzeniami ma na celu wywołanie pozytywnych emocji, uśmiechu na twarzy oraz wzmocnienia poczucia więzi społecznych i integracji z lokalną społecznością.

Często ważniejsza od samej zawartości paczki jest chwila rozmowy z pracownikiem Odwiedziny i składane życzenia mają uświadomić seniorom, jak wiele wnoszą oni do naszego życia: radości, szacunku, miłości i spokoju. W ten sposób władze lokalne wraz z pracownikami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipiu pragną podziękować seniorom za ich doświadczenie i mądrość życiową.

Władze gminy, obdarowując seniorów paczkami, pragną także pokazać, że seniorzy odgrywają bardzo ważną rolę w życiu społeczności lokalnej gminy Lipie.

ZADANIA PROJEKTU:

- pomoc rzeczowa w postaci „paczki świątecznej”,
- wzmocnienie relacji pomiędzy seniorami a pracownikami GOPS,
- zmniejszenie poczucia osamotnienia, szczególnie w okresie świątecznym,
- odwiedziny i zachęcanie osób starszych do aktywności,
- kultywowanie lokalnej tradycji,
- wzrost poczucia przynależności do społeczności lokalnej,
- poprawa samopoczucia seniorów poprzez podjęcie działań pełnych empatii i współczucia wobec drugiego człowieka.

ODBIORCY

Osoby w wieku 80 lat i więcej, tj. 80+, zamieszkałe na terenie gminy Lipie (w tym zameldowane na pobyt stały, jak i czasowy oraz zamieszkujące bez zameldowania).

ORGANIZATORZY

Inicjatorem projektu socjalnego jest Gmina Lipie, natomiast realizatorem – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipiu.

MIEJSCE I TERMIN REALIZACJI

Paczki dostarczane będą do posesji przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipiu. Mogą także być odbierane w siedzibie GOPS w Lipiu osobiście, przez członków rodziny, czy osoby przez nie upoważnione.

TERMIN: grudzień 2026.

HARMONOGRAM

1. Ustalenie szczegółów dotyczących zorganizowania dowozu paczek do posesji oraz sporządzenie listy seniorów w wieku 80+.
2. Ustalenie listy produktów żywnościowych składających się na paczkę żywnościową.
3. Zamówienie paczek żywnościowych zgodnie z Regulaminem Zamówień Publicznych obowiązującym w GOPS w Lipiu.
4. Przygotowanie paczek wraz z życzeniami świątecznymi.
5. Rozwiezienie paczek do posesji seniorów 80+ z terenu gminy Lipie przez pracowników GOPS w Lipiu lub odbiór paczek w siedzibie GOPS przez osoby upoważnione.

ZAKŁADANE REZULTATY

Wręczenie paczek świątecznych ma na celu wsparcie osób starszych 80+, w tym samotnych, niepełnosprawnych, odrzuconych, ubogich, chorych, które w okresie Świąt Bożego Narodzenia pozostają niejednokrotnie samotne. Obdarowanie osób paczkami świątecznymi pozwoli uczestnikom projektu choć na chwilę poczuć ciepło zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia oraz zapobiec poczuciu osamotnienia, czy odrzucenia. Uczestnicy projektu mają szansę poczuć przynależności do społeczności lokalnej, w której odgrywają bardzo ważną rolę.

Dodatkowo rozmowa z pracownikami GOPS pozwoli na wzmocnienie więzi społecznych, zmniejszenie poczucia osamotnienia, odrzucenia. Projekt stanowi szansę na wypracowanie pozytywnych relacji społecznych. Wręczenie świątecznych paczek wraz z życzeniami skierowanymi do seniorów od władz lokalnych pozwoli uczestnikom projektu w większym stopniu zaspokoić potrzebę przynależności, uznania oraz szacunku. Obdarowanie paczkami ma na celu pokazanie osobom starszym, że wciąż są ważną i szanowaną częścią lokalnej społeczności. Podtrzymywanie więzi społecznych i komunikacji międzyludzkiej poprzez kontakt pracowników z seniorami wpłynie pozytywnie na łamanie stereotypu starości.

FINANSOWANIE

Podarunki świąteczne w formie paczek żywnościowych zostaną sfinansowane ze środków własnych budżetu gminy. Zakłada się zakup **281 paczek w cenie do 140 zł.** W gminie Lipie / na dzień 1.10.2026 r. / zameldowanych jest 281 osób, które ukończyły lub do końca bieżącego roku ukończą 80 lat. Liczba ta może ulec zmianie – ze względu na fakt, iż niektóre osoby przez dłuższy czas zamieszkują na terenie gminy bez meldunku u swoich krewnych, czy z powodu innych powodów losowych. Uczestnicy projektu (lub członkowie rodziny) będą kwitować odbiór paczek na przygotowanych przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipiu pokwitowaniach.

ZAKOŃCZENIE

Starość bardzo często łączy się z samotnością. Seniorzy często bywają samotni, mają coraz bardziej ograniczone możliwości poruszania. Paczka stanowi wsparcie dla najbardziej potrzebującej części społeczności lokalnej oraz jest odpowiedzią na zdiagnozowaną potrzebę poczucia przynależności, osamotnienia i akceptacji, zwłaszcza w okresie Świąt Bożego Narodzenia. Projekt socjalny realizowany jest na terenie gminy Lipie. Pracownicy w swojej lokalnej społeczności będą docierać do seniorów. Podczas spotkań seniorzy otrzymają wsparcie emocjonalne lub w razie potrzeby – inną formę pomocy. Zdaniem władz lokalnych jakość życia seniorów to ważny element aktywnej polityki senioralnej. Polityki senioralnej nie można pominąć w planach rozwoju społeczności lokalnej. Pamięć o najstarszych mieszkańcach gminy, zwłaszcza w tak ważnym dla każdego człowieka okresie Świąt Bożego Narodzenia, stanowi ważny element wsparcia. Świąta kojarzą się ze spokojem, ciepłem, szczęściem, serdecznością, bezpieczeństwem i miłością ze strony rodziny. Jednak, jak to często bywa, nawet w okresie Świąt Bożego Narodzenia zdarza się, że wiele osób pozostaje samotnych w swoich domach. Samotne święta są bardzo trudnym okresem dla tych, którzy je przeżywają. Pojawia się wtedy uczucie odrzucenia, osamotnienia oraz cierpienie psychiczne, które pogarsza stan zdrowia osób samotnych. Dlatego tak ważnym jest zahamowanie tego procesu poprzez odwiedziny seniorów przez pracowników socjalnych w ich domostwach. Złożenie życzeń, wręczenie paczek oraz rozpoznanie potrzeb tych osób ma na celu wywołanie pozytywnych emocji, które realnie mogą poprawić samopoczucie i chęć do życia, a także przynieść poczucie, że władze lokalne pamiętają o najstarszych seniorach naszej lokalnej społeczności.

W związku z powyższym realizacja projektu socjalnego pn. „Paczka Bożonarodzeniowa dla seniorów w gminie Lipie w roku 2026” jest w pełni uzasadniona.

Formularz konsultacji

Formularz zgłoszenia uwag dotyczących projektu uchwały Rady Gminy Lipie w sprawie:
.....
.....
.....

1. Imię i nazwisko osoby lub nazwa organizacji składającej formularz, adres, telefon

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Proponowane rozwiązania/uwagi do projektu uchwały

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
data i podpis